

Toespraak Burgemeester J. Heijmans

Dames en heren, jongens en meisjes,

De traditie om op de avond van 4 mei bij elkaar te komen en als samenleving stil te staan bij de slachtoffers van oorlog en de daarmee gepaard gaande onderdrukking en geweld, is zowel zinvol als noodzakelijk. De vrijheid die wij vandaag de dag genieten, lijkt vaak zo vanzelfsprekend, maar dat is zij niet.

Om onze vrijheid te kunnen behouden, moeten we voortdurend over speken en de slachtoffers herdenken. Het eren van degenen die onze bevrijding hebben moeten bevechten en er zelfs hun leven voor hebben gegeven is niet alleen een kwestie van verschuldigde eerbied en diepe dankbaarheid.

Maar helpt ons ook bewust te blijven van het feit dat vrijheid een uiterst kwetsbaar goed is. Want wie van u zou dat ook doen, nu vandaag? Ik bedoel zijn leven geven voor de vrijheid van andere???

Ook dit jaar gedenken wij in Weert weer alle Nederlanders die als gevolg van oorlogsgeweld om het leven zijn gekomen. Daarbij gaat het zowel om slachtoffers die vielen in de Tweede Wereldoorlog, als om landgenoten die in het meer nabije verleden omwille van de vrijheid hun leven lieten. Ik denk dan natuurlijk vooral aan de vredesmissies waarbij ons land betrokken was.

Het Nationaal Comité 4 en 5 mei kiest altijd een thema dat als rode draad door de activiteiten op 4 en 5 mei loopt. Vorig jaar was het thema "Vrijheid spreek je af". Dit jaar is het thema: "Vrijheid geeft je door". Om aan dit thema een verdieping te geven, ligt dit jaar het accent op "wederkerigheid". Vrijheid kan alleen bestaan op basis van wederkerigheid.

Eigenlijk best een moeilijk woord en begrip. Maar er wordt bedoeld dat vrijheid van twee kanten moet komen. Hoe kan ik ooit aanspraak op vrijheid maken als ik ook een ander niet vrij laat zijn? En met vrij zijn bedoel ik dan natuurlijk niet vrij in de zin van niet-gevangen, maar vrij in de zin dat ik de ruimte krijg om te zijn wie ik ben.

Wederkerigheid houdt in dat die vrijheid alleen kan bestaan, wanner ik van mijn kant, mijn medemens de ruimte geef om te zijn wie hij of zij is.

B.v. als een meisje vanwege haar geloof een hoofddoek wil dragen zoals ik vanwege mijn geloof een kruisje wil dragen moeten we dat van elkaar respecteren! Dus niet een ander jouw mening of jouw geloofsovertuiging tegen wil en dank op willen leggen.

Vrijheid veronderstelt dus vooral ook acceptatie van en respect voor de ander, ongeacht diens herkomst, sociale positie, godsdienst of levensovertuiging, sekse en seksuele geaardheid.

Vrijheid veronderstelt dus ook dat de ander mij niet onverschillig laat en dat ik hem of haar niet uitsluit. En op een meer politiek niveau betekent vrijheid dat besluiten weliswaar bij meerderheid van stemmen genomen moeten worden, maar dat toch die meerderheid niet alles voor het zeggen kan hebben. Ook de minderheid verdient bescherming en zeker ook degenen die niet gemakkelijk voor zichzelf kunnen opkomen. Daarvoor zijn er de grondrechten, die op allerlei manieren, nationaal en internationaal, zijn vastgelegd. Alleen wanneer voor iedereen dezelfde regels gelden, kunnen de wederkerigheid van rechten en plichten en dus de vrijheid worde verzekerd.

Een groot gedeelte van de degenen die hier aanwezig zijn, heeft de Tweede Wereldoorlog niet of althans niet bewust meegemaakt. Maar allemaal hebben we er indirect het nodige over gehoord of gelezen. Ook ik heb van mijn vader verschrikkelijke verhalen gehoord over

de Tweede Wereldoorlog. Toen Steenberghe werd bevrijd, zijn er ook onschuldige burgers slachtoffer geworden en hebben de vrijheid met hun leven moeten betalen. De vrijheid van anderen!!

Sinds onze eigen bevrijding hebben er in de wereld echter al meer dan 160 nieuwe oorlogen en gewapende conflicten plaatsgevonden, waarbij ruim 22 miljoen mensen zijn omgekomen. Dagelijks hebben wij dus kunnen zien en dagelijks zien we nog steeds hoe vrijheid voor anderen helemaal geen realiteit is. Het heden van vele anderen en ons eigen verleden laten dus zien dat vrijheid allerm minst vanzelfsprekend is, maar dat gekoesterd en bewaakt moet worden. Daarom zijn wij hier, opdat wij niet vergeten!